

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33153**Nom:** Patogènesi microbiana**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1109 - Grau en Bioquímica i Ciències Biomèdiques	Facultat de Ciències Biològiques	4	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1109 - Grau en Bioquímica i Ciències Biomèdiques	Matèria d'assignatures optatives	OPTATIVA

COORDINACIÓ

AMARO GONZALEZ CARMEN

RESUM

Patogènesi microbiana és una assignatura optativa del grau de Bioquímica i Biomedicina que consta d'un total de 6 crèdits. Ha sigut precedida per assignatures que aporten a l'estudiant coneixements bàsics sobre microbiologia, genètica, bioquímica i biologia cel·lular que seran utilitzats en esta disciplina.

L'assignatura té com a objectiu principal el coneixement dels mecanismes moleculars pels que els microorganismes patògens, en particular els bacteris, causen les malalties infeccioses i com es controlen. L'assignatura té una part teòrica i una part pràctica en què els estudiants es familiaritzaran amb les tècniques de laboratori que s'empren per al diagnòstic, tractament i control de les malalties infeccioses així com amb la metodologia de valoració de factors de virulència. El temari comprén 8 unitats temàtiques teòriques i 8 unitats pràctiques, a impartir pel professor de l'assignatura mes 10 seminaris.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Coneixements bàsics de Microbiologia, Immunologia i Biologia Cel·lular

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Coneixement de les malalties i disfuncions més freqüents.

Conèixer els mecanismes d'interacció hoste-patogen per entendre factors de virulència en malalties infeccioses i parasitàries.

Conèixer els organismes patògens d'humans, les patologies que provoquen i conèixer els fonaments de les principals estratègies terapèutiques.

Conèixer els principals mètodes i tècniques experimentals aplicades a l'estudi de la salut i la malaltia humanes, la seua etiologia i l'efectivitat dels tractaments.

Conèixer les aplicacions dels coneixements adquirits en el diagnòstic, la prevenció i el tractament de les malalties humanes.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

Conceptes generals

U.1. Introducció. Patogen i malaltia infecciosa. Relació hoste-patogen i classificació dels patògens. Virulència i clon. Factor de virulència. Epidemiologia: reservoris i transmissió. Genoma, genoma accessori i Pangenoma: importància dels elements genètics mòbils i la TGH en l'evolució dels patògens.

U.2. Vacunes i immunització passiva. Vacunes: definició i tipus. Comparació entre vacunes mortes i vives. Vacunes de primera, segona i tercera generació. Vacunes de quarta i cinquena generació. Estratègies per incrementar i redirigir la immunitat conferida: adjuvants i immunoestimulants. Vacuna ideal. Vacunes en ús i calendaris. Assaigs clínics per al desenvolupament d'una vacuna humana.

U.3. Colonització de l'hoste. Colonització de les mucoses. Adherència bacteriana: tipus de adhesinas. Biogènesi i acoblament de les fimbries. Adhesinas afimbrials i invasinas. Estratègies per residir intracel·lularment. Biofilms. Multiplicació bacteriana: sideròforos i exoenzims. Resistència a el sistema immunitari.

U.4. Agresinas. Agresinas bacterianes i tipus. Sistemes de secreció bacterians. Toxines extracel·lulars: superantígens, citolisinas, toxines A + B. Toxines injectables. Toxines i elements genètics mòbils. Modulinas: LPS i xoc sèptic.

U.5. Regulació dels gens de virulència. Introducció. Operons i regulones. Regulació direccional: sistemes de dos components, reguladors globals, factors sigma, xarxes reguladores, proteïnes H-NS, RNA regulador i *Quorum sensing*. Regulació aleatòria: duplicacions i reordenacions gèniques.

Alguns models d'interacció hoste-bacteria

U.5. *Vibrio cholerae*. El còlera: transmissió, reservoris i pandèmies. Epidemiologia de l'còlera: primers estudis; fago CTXfi i toxina colèrica; illes de patogenicitat; genomes i passos evolutius; hipòtesi de Faruque. Factors de virulència: toxina colèrica; estructura, receptor i manera d'acció; sistema de secreció de tipus VI. Regulació coordinada de la virulència. Diagnòstic, tractament i prevenció. Vacunes enfront de l'còlera.

U.6. *Shigella*. La disenteria i la síndrome d'uremia hemolítica (SUH). ¿*Shigella* és un coli ? : classificació intraespecífica. Filogènia i evolució. Origen de les soques virulentes: plasmidis de virulència. Models animals.

Invasió i expansió a cèl·lules veïnes: mecanismes moleculars. Toxina Shiga: SUH. Illes de patogenicitat. Evolució de Shigella. Regulació dependent de Vir R. Genomes. Diagnòstic, tractament i prevenció. Vacunes.

U.7. *Yersinia*. Espècies patògenes. Malalties causades per les yersínies. La pesta: tipus i situació actual. Pandèmies de pesta. Filogenia. Esdeveniments importants en la seva evolució. Factors de virulència: adherència, colonització i invasió. Sistema antifagocític: SST3 i toxines injectables. Fases de la pesta bubònica i pneumònica. Diagnòstic, tractament i prevenció. Vacunes.

Seminaris

Seminari 1: *Helicobacter pylori*.

Seminari 2: *Neisseria meningitidis*

Seminari 3: *Staphylococcus*

Seminari 4: *Listeria*

Seminari 5. *Legionella*.

Seminari 6. *Mycobacterium*

Seminari 7. Mort cel·lular causada per bacteris

Seminari 8. Microbioma i malalties infeccioses: el cas de *Clostridium difficile*

Seminari 9. Pandèmies actuals

Seminari 10. Últimes aproximacions al disseny i desenvolupament de vacunes

Pràctiques de laboratori

U1. *Vibrio vulnificus* i la vibriosi humana. El patògen i la vibriosi. Factors de risc. Epidemiologia. Metodologia d'aïllament i identificació. Filogenia. Factors de virulència. Quimioteràpia. Prevenció.

U2. Aïllament del patògen de mostres ambientals y clíniques. Medis d'enriquiment, selectius i diferencials. Presa i processament de mostres. Identificació de les colònies presumptives i purificació sobre mitjans generals.

U3. Identificació per PCR multiplex: identificació de l'espècie i discriminació dels ceps perillosos en Salut Pública. Extracció de l'ADN. Gens diana, primers i condicions. PCR, electroforesi i interpretació dels resultats.

U4. Tractament i control. Antibiograma i CMI de quinolones i fluoroquinolones. Discussió sobre les mesures de control proposades per la FDA.

U5. Factors de virulència: toxines i exoenzims. Obtenció de toxines: tècnica del paper de cel·lofana. Valoració de l'títol de les toxines Vvha, MARTX i la proteasa VVP usant com a control mutants deficients en cada gen.

U6. Resistència a el sistema immunitari innat: ferro i complement en la septicèmia. Valoració de la resistència a l'sèrum humà usant com controls mutants deficients en VuuA i en la producció de càpsula.

U7. Conjugació triparental. Introducció d'un plasmidi amb gens marcadors (gfp i resistència a kanamicina) mitjançant conjugació triparental en *V. vulnificus*. Utilitat del procediment.

U8. Profags en *V. vulnificus*. Inducció del cicle lític, aïllament i especificitat de soca. Identificació i detecció in silico. Potencial com agents terapèutics.

U9. Mètodes d'investigació en patogènesi microbiana: Seminari de discussió metodològica d'una selecció d'articles científics

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	3,00
Teoria	37,00
Laboratori	20,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	45,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Classes teòriques. El professor / a exposarà els temes de l'temari usant el mètode expositiu / lliçó magistral. Els estudiants exposaran els seminaris teòrics que apareixen en el temari (una mitjana dos estudiants / seminari) i podran també proposar seminaris alternatius. Els seminaris penjaran els seminaris en Aula Virtual com presentacions de power point locutades de 15-20 minuts de durada 1 setmana abans de la seva exposició i discussió a classe

Classes pràctiques. El / la professora de pràctiques s'encarregarà de mostrar a l'estudiant com es treballa al laboratori amb patògens de risc biològic 2. Les pràctiques de laboratori seran complementades amb resolució d'exercicis i problemes (exercici, assaig i posada en pràctica dels coneixements previs) . El professor distribuirà entre els estudiants una sèrie d'articles científics per grups de 2-4 i els estudiants elaboraran un power point locutat de 5-10 min que penjaran l'Aula virtual 2 Messies abans de la seva discussió a classe.

Tutories de grup / personals. Ajudar i guiar els estudiants en relació amb els problemes que sorgeixen durant el desenvolupament de les activitats presencials i no presencials. Es recorre a l'eina Tutories d'Aula Virtual i es crearan fòrums de discussió

AVALUACIÓ

1. Proves objectives sobre els continguts de la matèria (total 55%): 55 punts en forma d'examen, 40 per a l'examen final sobre el contingut teòric del temari i 15 punts per a l'examen sobre el seminari presentat.
2. Seguiment individualitzat en activitats de caràcter pràctic (total 15%): 10 punts en tasques diàries i 5 punts en resolució d'un problema pràctic.
3. Valoració de participació en classe (25%): presentació d'un seminari i participació en el debat.
4. Proves objectives d'ús de programes informàtics (5%).

Serà necessari obtenir un 50% en la nota final per superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA

- Bacterial pathogenesis: a molecular approach (fourth edition). Wilson B.A. et al. ASM, Washington. D.C. 2019.
- Revisions científiques actuals de cada tema

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Guia Docent
33153 Patogènesi microbiana
